

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2024/25

Greverudlia barnehage

Innhold

1 OM ÅRSPLANEN OG KOMMUNENS MÅL FOR BARNEHAGENE	2
2 KOMMUNENS STYRINGSOKUMENTER	3
3. OM BARNEHAGEN – SATSINGSOMRÅDER OG AKTIVITETER DETTE ÅRET	4
3.1 BAKGRUNN FOR VALG AV SATSINGSOMRÅDER.....	5
3.2 SATSINGSOMRÅDENE FOR 2024 - 2025	6
3.2.1 Inkluderende leke og læringsmiljø.....	6
3.2.1.4 Foreldresamarbeid.....	9
3.2.2 Matsservering i barnehagen	10
3.2.5 Arbeidsmiljø og kompetanseutvikling	10
MØTEPLAN FOR OSS ANSATTE	11
4 BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	12
4.1 OMSORG	13
4.2 LEK	13
4.3 DANNING.....	13
4.4 LÆRING	14
4.5 VENNSKAP OG FELLESSKAP.....	15
4.6 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK.....	15
4.7 BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	16
4.8 BARNEHAGENS FASTE TEMA	16
5 BARNES MEDVIRKNING	17
6 BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	18
6.1 PROGRESJON	18
6.2 DIGITAL PRAKSIS.....	18
6.3 KVALITETSKJENNETEGN	19
7 OVERGANGER.....	19
7.1 NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	20
7.2 OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	20
7.3 OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	20
8 PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON	21
9. AKTIVITETER / ÅRSJUL (MARKERING MED BLÅTT FOR FORELDRE)	23

10. PLAN FOR VURDERING AV ÅRSPLAN 2024-2025	24
11. LITTERATUR	26

1 Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, samt fremme læring og danning. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser hvordan barnehagen arbeider for å omsette både rammeplanen og kommunens planer til pedagogisk praksis. Planen er et arbeidsredskap for alle ansatte i barnehagen. Den inneholder felles satsingsområder for alle kommunale barnehager og den enkelte barnehages visjon, mål og tiltak.

Del av kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med kommuneplanen og årlige økonomi- og handlingsplaner. Årsplanen skal sikre sammenheng mellom kommunens overordnede mål og de mål, tiltak og aktiviteter barnehagen prioriterer. I tillegg skal planen gi informasjon til foreldre/brukere av barnehagen.

Visjon og verdier

Kommunens visjon er Nær og nyskapende. Våre verdier er Ansvar, omsorg og respekt.

Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

Fastsatt av SU: 28.08.2024

Barnehagens styrer: Inger Elisabeth Merli

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2 Kommunens styringsdokumenter

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i kommuneplan for Nordre Follo. Disse blir blant annet fulgt opp med fem innsatsområder i økonomi- og handlingsplan for perioden 2023-2026:

Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode ressurser for sine og andres barn.

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap.

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal se barnet - hele barnet og familien.

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og elever får realisert sitt potensial for utvikling og læring.

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal sørge for at barn og familier som har behov for støtte, får det med riktig innsats tidsnok.

Riktig innsats tidsnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi og handlingsplan 2023-2026](#)

3. Om barnehagen – satsingsområder og aktiviteter dette året

Greverudlia barnehage er en seksavdelingsbarnehage med barn i alderen 0-5 år. Barnehageåret 2024 – 2025 vil det være 106 barn totalt. Barnehagen har 3 store barns avdelinger og 3 småbarns avdelinger. Greverudlia barnehage ligger på Oppegård i Nordre Follo kommune, og vi har et flott uteområde tett på skogen som vi bruker aktivt og alle avdelinger har faste tursteder.

Greverudlia barnehage tilhører sone Oppegård syd. Sone består av Slåbråten, Sætreskogen, Vestliveien og Greverudlia.

Styrer: Inger Elisabeth Merli

Tlf. kontor: 41904653

Mobil: 41904653

Mail: Ingerelisabeth.merli@nordrefollo.kommune.no

Kort om avdelingene

Merkur	Jupiter	Neptun	Uranus	Mars	Tellus
Telefon: 41336638	Telefon: 41373905	Telefon: 41370138	Telefon: 41373028	Telefon: 41370623	Telefon: 41375067
23 plasser 2-5 år	13 plasser 1-3 år	12 plasser 1-3 år	22 plasser 3-5 år	24 plasser 3-5 år	12 plasser 2-3 år

Grupper på tvers barnehageåret 2024/2025

Småstjerner	Stjerneskudd	Kometer	Raketter	Astronauter
2023 kullet	2022 kullet	2021 kullet	2020 kullet	2019 kullet
11 barn	27 barn	15 barn	36 barn	17 barn

Barnehagens visjon: «Vi tar barn på alvor!»

I Greverudlia barnehage skal barna oppleve at deres stemme har betydning. De skal bli møtt med forståelse og respekt av anerkjennende, nærværende og lyttende voksne som bidrar til å fremme barnas utvikling og progresjon.

For å lykkes med arbeidet i Greverudlia skal personalet:

- Ha barnets beste i fokus
- Reflektere over og utvikle egen praksis
- Holde seg faglig oppdaterte
- Gi rom for barns medvirkning
- Ha tett samarbeid med foreldre/foresatte
- Fremme mangfold som ressurs
- Jobbe aktivt for at alle barn skal oppleve å være en del av fellesskapet og forebygge enhver form for krenkelser

3.1 Bakgrunn for valg av satsingsområder

For barnas lek, utvikling, læring og sosiale tilhørighet er trygge og gode barnehagemiljø uten utestengelse avgjørende. Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap.

Barnehagen skal være et sted hvor barna skal prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andre følelser (Rammeplanen 2017)

Det er vi som profesjonelle voksne som har ansvar for å skape god kultur blant voksne og barn som fremmer gode og trygge barnehage miljø. Barns møte med sine omsorgspersoner påvirker deres personlighetsutvikling, det vil si barnets selvbilde, selvtillit og selvfølelse. Med andre ord hvordan barnet ser på seg selv. Dette har igjen innvirkning på hvordan barnet møter omverden.

Vi er opptatt av hvordan vi møter barna i barnehagen. Personalet skal støtte, veilede og hjelpe barna på veien, slik at de opplever mestring, får verktøy og hjelp til å håndtere de ulike situasjonene de møter. Vi skal ruste barn til å håndtere både medgang og motgang slik at de kan mestre livets opp- og nedturer. Barna våre, uansett alder, vil oppleve motgang. Det å bli utestengt fra lek kan oppleves vondt og vanskelig. Selv om det kan være fristende som foresatt å «ta bort» det vonde eller løse problemene for dem, er det viktig at barna får erfaring med å håndtere det. Disse erfaringene er gode å ha med seg videre i livet. Det krever voksne som tørr å stå i det vonde sammen med barna, og støtte dem på veien til en løsning eller mestring.

Å håndtere medgang på en god måte uten å krenke andre, krever også øvelse, erfaring og gode rollemodeller. Har barnet en god selvfølelse, vil det være trygt i seg selv og stå stødig selv om det stormer, og vil dermed møte motstand på en god måte. Hvis et barn krenker et annet barn, er det ofte et signal på at det ikke har det bra selv. Derfor er det viktig at personalet i barnehagen sørger for at disse barna blir ivaretatt og får hjelp til å håndtere sine utfordringer. Ofte kan det handle om en frykt for å stå utenfor.

Barns selvfølelse utvikles i relasjon med andre barn og voksne, og vi som voksne må være gode rollemodeller. Personalet har ansvaret for kvaliteten i relasjonen og vi må gi barn mulighet til å gi uttrykk for sine tanker og følelser og møte de med anerkjennelse.

I Greverudlia barnehage skal vi bidra til at alle barn får oppleve glede, spenning og samhold gjennom lek. Leken gir barna erfaringer med demokratiske prosesser i samhandling med andre som å lytte, ta initiativ, samarbeide, hjelpe til og vente på tur.

3.2 Satsingsområdene for 2024 - 2025

3.2.1 Inkluderende leke og læringsmiljø

Et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø forstås som det psykologiske og sosiale miljøet i barnehagen. Om hvordan barn og ansatte opplever dette. Det påvirkes av relasjoner og kultur, og det påvirker barns trivsel, glede, læring og deres opplevelse av vennskap og tilhørighet.

Barn har et grunnleggende behov for å være en del av et sosialt fellesskap, delta i lek og oppleve vennskap. Leken er en arena for barnas utvikling, læring, sosiale kompetanse og språk. Gode sosiale ferdigheter er nøkkelen til gode samhandlinger.

3.2.1.1 Det fysiske lekemiljøet

Barnas lekemiljø skal oppmuntre til lek og samspill hvor barn kan undre og utforske sammen. Et miljø som inspirerer barn til felles oppdagelser og hvor alle barn opplever å ha noe å bidra med i et sosialt samspill. Det skal være motiverende, vekke nysgjerrigheten, legge til rette for progresjon og mestring – et inkluderende lærende miljø.

For å få til dette på en god måte – må de voksne kjenne barna godt, være aktiv lyttende til barnas uttrykk, observere og endre barnas fysiske miljø i takt med barnas interesser og behov.

Vi har valgt å fortsette med felles leketema på hele huset, slik at vi kan benytte oss av hverandres ideer og utvikle disse sammen med barna.

Mål:

Vi skal ha et fysisk lekemiljø som inspirerer og inkluderer alle barn inn i lek og sosialt samspill

Kjennetegn barn:

- Personalet ser barn som medvirker til utarbeidelse av lekemiljøet
- Personalet ser barn som inviterer andre barn med i lek
- Personalet ser barn som blir inkludert med i lek
- Personalet ser barn som leker, ler og har det gøy

Kjennetegn personal:

- Personalet tar barns initiativ på alvor
- Personalet tar aktiv deltakende rolle i lek
- Personalet tilrettelegger og organiserer for lek
- Personalet lar barn medvirke i sitt lekemiljø.
- Personalet utvikler materielle til rollelek i barnehagen.

3.2.1.2.Tegn til tale

Tegn-til-tale er et kommunikasjonssystem hvor man bruker tale i tillegg til tegn med hendene. Det er et supplement- ikke et alternativ til tale, men heller en visuell støtte til de meningsbærende ordene. Når barn ikke klarer å formidle det de vil, vil behovet for flere uttrykksformer oppstå for at kommunikasjonen skal bli mest mulig total for barnet. Jo flere knagger barnet har til å forstå innholdet, jo bedre vil det være. Tegn-til-tale tydeliggjør talespråket og kan styrke samspill og språkutvikling. Det er en kommunikasjonsmetode som kan hjelpe barn til å kunne kommunisere egne behov og til å kunne være i lek og samspill med andre barn. Det er et alternativ til å kunne uttrykke seg, samtidig som språket utvikles. Tegn til tale er en viktig inkluderende faktor, en døråpner inn til fellesskapet.

Mål:

Tegn til tale skal bli gjennomført i hverdagen for barn og personal

Kjennetegn barn:

- Personalet ser barn som bruker tegn til tale i lek og samspill
- Personalet ser barn som i større grad kan uttrykke egne behov
- Personalet ser barn som forstår hverandre bedre i hverdagen

Kjennetegn personal:

- Personalet bruker tegn til tale i daglig arbeid / samspill

- Personalet øver og utvikler sin kompetanse innenfor tegn til tale
- Personalet følger Greverudlia`s tegn til tale årshjul

3.2.1.3 Struktur og organisering

Voksenrollen er viktig i forhold til hvordan vi jobber med inkludering i hverdagen, og vi ønsker og ha søkelys på hvordan avdelingene organiserer seg til det beste for alle barn. Barna skal vite hvordan dagene organiseres, og hva som forventes av dem. Barna utvikler seg hele tiden og derav forandrer behovene på avdelingen seg i løpet av året. Vi er da ansvarlig for å gjøre endringer som er hensiktsmessige.

I sonen vår er vi så heldige som har en støttepedagog som skal bidra inn i forhold til observasjon og veiledning på avdelingene. Vi benytter da observasjonsverktøyet CLASS, som er utviklet for å måle prosess og samspillskvaliteten mellom ansatte og barn i barnehagen. CLASS ble utviklet for å skape et felles språk og mål på ulike sider ved omsorgs- og læringsmiljøet til barn i barnehagen. CLASS er et måleverktøy som måler kvaliteten på samspillet mellom ansatte og barn på gruppenivå. CLASS har hovedfokus på voksenrollen og på de ansattes ansvar for å støtte og tilrettelegge for alle barns utvikling og trygghet, læring og trivsel.

Observasjonene måler prosesskvaliteten på 10 ulike dimensjoner:

- Positivt klima
- negativt klima
- ansattes sensitivitet
- ta barnets perspektiv
- reguleringsstøtte
- produktivitet
- ansattes verktøy til å vekke barnas interesse
- støtte til kognitiv utvikling
- kvalitet på tilbakemelding
- språkstøtte

Observasjonene fortas av sertifiserte CLASS observatører. Målet med å bruke dette observasjonsverktøyet for å måle prosesskvaliteten og samspillskvaliteten i barnehagen, er for å legge til rette for profesjonsutvikling for de ansatte i barnehagen.

Mål:

Vi har en organisering på avdelingen som er hensiktsmessig i forhold til barnegruppen som til enhver tid er i barnehagen

Kjennetegn barn:

- Personalet ser at barna vet hva som skal skje de forskjellige dagene
- Personalet ser at barna bidrar inn i organiseringen av dagen på avdelingene

Kjennetegn voksne:

- Personalet er jevnlig nysgjerrige på organiseringen av avdelingen og gjør endringer hvis det oppleves hensiktsmessige.
- Personalet tar opp ting de lurer på når det gjelder barn som ikke har det bra, eller organisering som ikke fungerer best mulig.

3.2.1.4 Foreldresamarbeid

I forhold til inkluderende læringsmiljø, spiller foreldre og foreldregruppen en viktig rolle- her og nå, men også for tiden fremover utover barnehagetiden. Vi ønsker at barnehagen skal legge til rette for at foreldrene skal kjenne på at de kan bidra til at alle barna, egne, naboens eller andre barn på avdelingen skal ha det god sammen. Da er det viktig å kjenne hverandre – og vi ønsker å skape gode arenaer hvor vi kan møte hverandre, diskutere ting og ha det hyggelig sammen.

Kjennetegn foreldre:

- Personalet opplever at foreldre lett tar kontakt med ansatte når de opplever de har ting de ønsker å ta opp.
- Personalet opplever foreldre som stiller på foreldresamtaler og deltar i utarbeidelse av ulike tiltak i forhold til barna deres

Kjennetegn personalet:

- Personalet tar raskt kontakt med foreldrene hvis de opplever at barn ikke har det bra i barnehagen.
- Personalet inviterer foreldre på samtale hvis det er noe, og som setter opp tiltak og gjennomfører disse. Personalet involverer foreldrene i evalueringen av disse.

3.2.2 Matsservering i barnehagen

Sammen med fysisk aktivitet er et sunt og variert kosthold en av de viktigste faktorene for å påvirke helsen til barna. Mange barn tilbringer store deler av dagen i barnehagen, og maten som spises her er av stor betydning for barnas utvikling og helse. Gjennom inkluderende matlaging og måltider skal barna få et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. På den måten kan vi bidra til å redusere sosiale forskjeller i barns kosthold. I juni fikk vi en ny retningslinje for matsservering i barnehagen og denne er i tråd med helsedirektoratets kostråd og vi vil bruke neste barnehageår til å iverksette denne i Greverudlia barnehage.

Vi har valgt disse punktene som vi skal ha søkelys på igjennom året

- Hvordan kan vi skape bevissthet rundt sunn mat i barnehagen hos personalet?
- Hvordan kan vi på en god måte jobbe med barn og mat i barnehagen?
- Hva må vi endre på for å få maten vi serverer i barnehagen mer bærekraftig?

3.2.5 Arbeidsmiljø og kompetanseutvikling

Etter 10 faktor – medarbeiderundersøkelsen har ansatte ønsket fokus på følgende faktorer for å forbedre eget arbeidsmiljø.

Følgende faktorer ønsker vi å beholde det gode resultatet:

1. Indre motivasjon (4,6)

Fordi:

- Vi er stolt av jobben og arbeidsplassen vår
- Vi har barnas beste i fokus
- Vi har tillit til hverandre og spiller hverandre gode

2. Prososial motivasjon (4,7)

Fordi:

- Vi bidrar til å gjøre hverandre gode
- Vi har kultur for å strekke oss litt lengre"
- Vi er gode på å være ett hus, og ønsker hverandre det beste og hjelper hverandre

Følgende faktorer ønsker vi å utvikle til det bedre:

1. Autonomi (4.4)

Fordi:

- Vi skal bruke IGP /tankekart jobbing aktivt i planarbeid på personalmøter og avdelingsmøter.
- Vi bruker avdelingsmøtene godt ved å ha en plan på forhånd
- Det er en god og skriftlig ansvarsplan på alle avdelinger
- Det er gode rutiner for plantid og man får ekstra ved behov
- Vi er alltid mottakelige når det er ønsker om å gjøre noe nytt eller gjøre ting på en annen måte.

2. Relevant kompetanseutvikling (4.2)

Fordi:

- Vi gjennomfører refleksjonsgrupper og alle tar en del i disse
- Vi gjennomfører fagarbeidermøter med faglig tema
- Vi gjennomfører personalmøter med faglige temaer som vi satser på

Møteplan for oss ansatte

Måned:	Aktivitet / Møter / prosjekter
August	Plandagen 15.8 – Kurs med Ratib Lekhal i Kolben kulturhus Plandag 16.8 – Visjon og verdier – teambygging Småbarnsteam 22.8 – Samarbeid på småbarn og foreldremøte Utvidet lederteam 27.8 – teamarbeid på avdelingen Mentorveiledning for gruppe 1 og gruppe 2 ped.ledere på de over 3 år 30.08 Gruppe 1 – Unn / gruppe 2 – Kariin, Martine og Henriette
September	Storbarnsteam 3. september – samarbeid på store barn og foreldremøte Mentorveiledning 16.09 – gruppe 2 <i>Positivt og negativt klima</i> Personalmøte 18. september – HMS og brannvern Faglunsj for fagarbeidere – 6.9 – Gode barnehagemedarbeidere Veiledning pedagoger på disp. i sonen – 20.9 – Ledelse Foreldremøte 24.09 – små barn Foreldremøte 25.09 – store barn
Oktober	Personalmøte 16. oktober – Mat i barnehagen – baking av brød Trivselssamtaler Veiledning pedagoger på disp i sonen 11.10 – Praksisfort. i forhold til rollen Faglunsj for fagarbeidere – 18.10 – Å skape mening sammen med barn! Medarbeidersamtaler med ped.leder Mentorveiledning 28.10 – gruppe 2 – <i>Ansattes sensitivitet</i> Mentorveiledning 29.10 – gruppe 1 - <i>fordypning</i>
November	Trivselssamtaler Utvidet lederteam i sonen – Personalmøte 6.11 – Leken i Greverudlia / jul i Greverudlia

	<p>Veiledning av pedagoger på disp. i sonen 8.11 – Foreldresamarbeid</p> <p>Plandag 15.11 – Kurs i sonen, valgfrie kurs</p> <p>Mentorveiledning 25.11 gruppe 2 – <i>Å ta barnets perspektiv</i></p>
Desember	<p>Personalmøte 5. 12 – foreldresamarbeid, hva blir viktig videre</p> <p>Faglunsj for fagarbeidere 6.12 – samspill med barnas foreldre / foresatte</p> <p>Mentorveiledning 10.12. Gruppe 1 - <i>fordypning</i></p>
Januar	<p>Plandag 2.1 –</p> <p>Faglunsj for fagarbeidere 17.01 – De ansattes ansv. og oppg. knyttet til lek</p> <p>Veiledning av pedagoger på disp. i sonen 10.1 – Pedagogisk dokumentasjon</p> <p>Mentorveiledning 20.01. – gruppe 2 - <i>Reguleringsstøtte</i></p> <p>Foreldremøte 22. 1</p> <p>Foreldresamtaler</p>
Februar	<p>Mentorveiledning 4.2 – Gruppe 1 Fordypning</p> <p>Personalmøte 11.2 – Barnesamtalen</p> <p>Refleksjonsgrupper – workshop 14.2 og 24.02</p> <p>Veiledning av pedagoger på disp. i sonen 10.2 – Praksisfortelling i forhold til rollen</p> <p>Mentorveiledning 24.2 – Gruppe 2 <i>Produktivitet</i></p> <p>Foreldresamtaler</p>
Mars	<p>Personalmøte 6.3 – årsplanlegging 2025-2026 m. evaluering av året nå</p> <p>Medarbeidersamtaler på avdelingen</p> <p>Mentorveiledning 17.03 – gruppe 2 – <i>Form på det pedagogiske arbeidet</i></p> <p>Refleksjonsgrupper – workshop 21.03 og 24.03</p>
April	<p>Overgangssamtaler med skolestarter foreldre</p> <p>Mentorveiledning 07.04 – gruppe 2 – <i>Tenkning og forståelse</i></p> <p>Mentorveiledning 08.04 – gruppe 1 - <i>Fordypning</i></p> <p>Plandag 22.4 Årsplanlegging 2025-2026</p> <p>Medarbeidersamtaler med avdelingen</p>
Mai	<p>Mentorveiledning 05.05 – gruppe 2 – <i>Kvalitet på tilbakemelding</i></p> <p>Utvidet lederteam for Greverudlia - 13.5 Årsplanlegging 2025 – 26</p>
Juni	<p>Mentorveiledning 02.06 – Gruppe 2 - Språkstøtte</p> <p>Mentorveiledning 03.06 – Gruppe 1 - <i>Fordypning</i></p> <p>Foreldremøte 17.6 – for nye småbarnsforeldre</p> <p>Oppstarts samtaler med nye foreldre i barnehagen</p> <p>Oppstarts samtaler med nye «komet» foreldre, uke 25</p>

4 Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med

omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

4.1 Omsorg

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for at alle barn skal oppleve nære og gode relasjoner hvor de blir sett, hørt og tatt på alvor
- Personalet deler barna inn i smågrupper, for å kunne være tilstedeværende og se alle.
- Personalet jobber for å skape tydelige og gode rammer, med uttalte forventinger til barna.
- Personalet lar barna få lov til å prøve og mestre

4.2 Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Personalet tilrettelegger for lek og gir den tid og plass, vi organiserer inspirerende lekesoner
- Personalet utvikler morsomme leketemaer sammen med barna
- Personalet gjennomfører kompetanseheving i barnehagen på hvorfor lek er viktig
- Personalet utarbeider et lekebibliotek av kasser, som skal inspirere til rollelek.

4.3 Danning

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og

følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- Vi veileder barna til å finne balansen mellom å hevde egne behov og lytte til andres, og til å fremme egne ønsker og tanker på en hensiktsmessig måte.
- Vi synliggjør og verdsetter ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskap.
- Vi legger til rette for læringsprosesser hvor barna kan utforske, filosofere og delta aktivt som selvstendige samfunnsindivider.
- Vi markerer ulike religiøse høytider som er representert i barnehagen
-

4.4 Læring

Barnehagen skal fremme læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for at vi kan utforske sammen med barna.
- Personalet stiller åpne spørsmål og er bevisst hvordan vi svarer, slik at barna kan være med å finne svarene selv
- Personalet deler barna inn i smågrupper hver dag
- Personalet legger til rette for gode lekemiljøer hvor barna kan oppleve utfordringer og mestringer.
- Personalet bruker utemiljøet som et pedagogisk læringsmiljø, både i skogen, i nærmiljøet og barnehagens eget område.

4.5 Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for at vi skal ha det gøy sammen
- Personalet har tydelige forventinger til barn og voksne, og sammen lager vi gode samspillsregler
- Personalet gjennomfører barnesamtaler med barna så fort vi ser at barn ikke har det bra.
- Personalet setter i gang aktivitetsplaner på individ og gruppenivå, hvis vi opplever at noen ikke har det bra i barnehagen. Dette gjøres i samarbeid med foreldrene.

Les mer på kommunens nettside

[Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

4.6 Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

(Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Personalet bruker smågrupper hver dag
- Personalet bruker konkrete eller bilder i samlingstund
- Personalet stiller åpne spørsmål og inviterer til brainstorming sammen med barna

Se også pkt. 5.3 Kvalitetskjennetegn.

4.7 Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

- Personalet sender ut månedsbrev med månedsplan hver måned, og kobler inn rammeplanen i tiltak og evalueringer av disse.
- Personalet lager pedagogisk dokumentasjon som henges opp på avdelingen og lages i et hefte i slutten av året.

4.8 Barnehagens faste tema

De kommunale barnehagene har tre felles temaer, i tillegg til egne mål og satsingsområder.

Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap er et overordnet satsningsområde i barnehagene. Ifølge barnehageloven har barnehagen plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Dette er et ledd i arbeidet med innsatsområdet «Se meg - hele meg» og overordnet plan «Vold i nære relasjoner». Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Barnehagens tiltak:

- Personalet starter på en kompetanseheving

Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo som mål å bli en trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene.

- [Trygg trafikk](#)

5 Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 5.3 Kvalitetskjennetegn.

Barnehagens tiltak:

- Vi er lydhøre og forsøker å få tak i barnets intensjoner og behov.
- Vi ser barna som medskaper i det pedagogiske arbeidet, men også i hverdagssituasjonene
- Vi gjennomfører barnesamtaler med alle barn over 3 år
- Vi jobber med demokrati som tema hvert år med alle skolestarterne.

6 Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

For barnehagens egne arbeidsmåter, se kap. 8.

6.1 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Vi deler inn i aldersinndelte grupper på tvers av avdelinger
- Vi legger til rette for aldersadekvat progresjon og mestring i alle situasjoner, både formelle og uformelle.
- Vi fokuserer på et lekemiljø som følger barnas interesser og utvikling.

6.2 Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke

dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Vi bruker Nettbrett og PC som oppslagsverk sammen med barna
- Vi bruker digitale verktøy i temaarbeid
- Vi bruker bilder til dokumentasjon, refleksjon og evaluering i samspill med barna.
- Vi skal begrunne bruk av digitale verktøy faglig og det skal være tilstedeværende voksne ved all bruk.
- Vi oppfordrer foreldre til å ha mobilfri følge- og hentetid

6.3 Kvalitetskjenne tegn

Kvalitetskjenne tegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjenne tegn som er tilpasset sine satsingsområder. Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjenne tegn innenfor områdene nedenfor.

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)

Kvalitetskjenne tegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

7 Overganger

Plan for overgang barnehage – skole – SFO

Målet med planen er å skape trygghet for barnet gjennom tydelige og forutsigbare overganger gjennom hele livet. Planen skal gi en retning for virksomhetenes arbeid med overganger. Trygghet for barnet, en god tilknytning og nære relasjoner er viktig for barns læring og utvikling. Denne planen beskriver det viktigste i overgangen mellom ulike faser i barnas liv.

7.1 Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Vi inviterer til besøksdager 4-6 ganger
- Vi gjennomfører oppstarts samtaler før barnet starter i barnehagen
- Vi inviterer til foreldremøte for alle nye foreldre i juni
- Vi setter i utgangspunktet av 5 dager til tilvenning, men går i dialog med foreldrene underveis slik at vi får tilpasset tilvenningen til hvert enkelt barns og foreldres behov.
- Vi er tydelige på hva foreldre kan forvente av oss og jobber for å bygge opp en god dialog med foreldre
- Vi sender bilder og oppdatering den første tiden.

7.2 Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Vi bruker tid på å sette sammen grupper og tar hensyn til barns vennskap
- Vi gjennomfører samtaler med foreldre som ønsker det
- Vi sender ut en informasjon om organisering på ny avdeling
- Barna får mange besøk på ny avdeling med kjente og nye voksne.

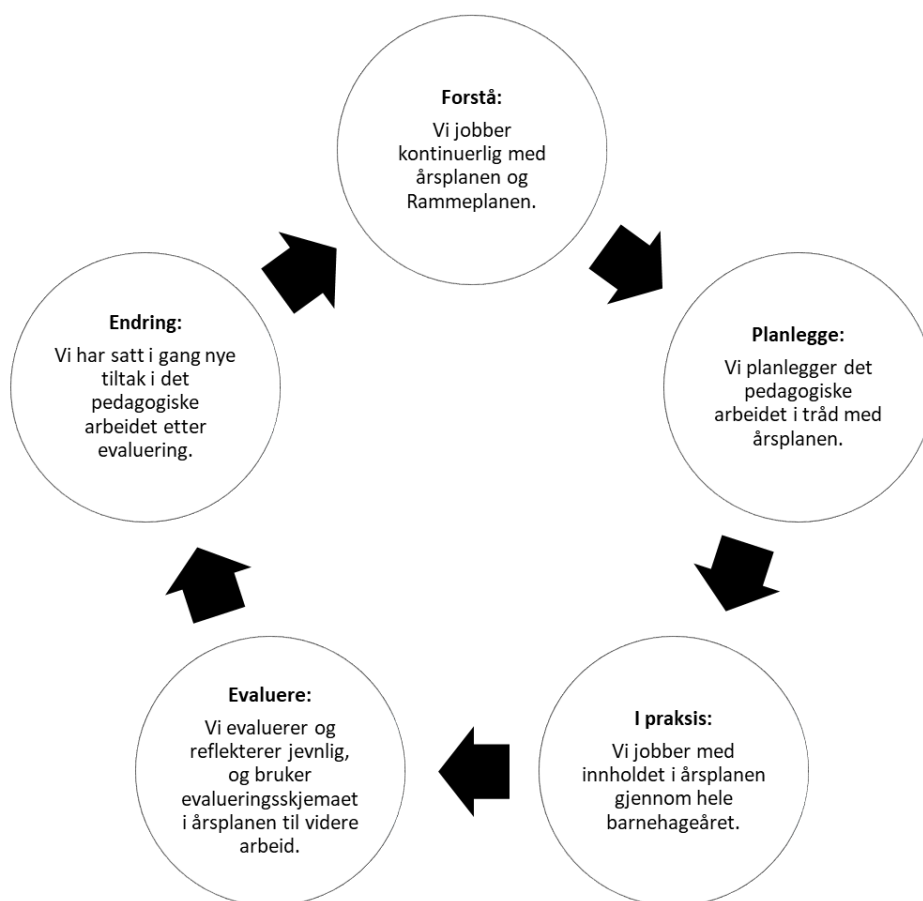
7.3 Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Vi har aktiviteter som fremmer selvstendighet og samarbeid og mange lekebaserte aktiviteter
- Vi trykker barna til å hevde stemmen sin og kunne forhandle med hverandre.
- Vi gjennomfører foreldresamtaler og overgangssamtaler med skolen i samråd med foreldre
- Vi gjennomfører samtaler med alle barn hvor de kan gi uttrykk for hva skolen bør vite om dem
- Vi besøker skolen flere ganger før skolestart
- Vi arrangerer eller deltar på alle skoletreffene som arrangeres enten på skolen eller i skogen.

8 Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Vi bruker avdelingsmøtene til å reflektere over hva vi observerer på avdelingen og setter tiltak for organisering av gruppen
- Vi planlegger og legger til rette for gode aktiviteter
- Vi sender ut månedsplaner hver måned med mål og tiltak + evaluering av forrige måned.

Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- Vi bruker avdelingsmøtene til refleksjoner i forhold til hva vi observerer og hvordan vi ønsker å jobbe med det vi ser og hører.
- Vi bruker Småbarnsteam og storbarnsteam til å løfte praksisen vår rettet mot enkeltbarn og gruppe, dette gjøres en gang i mnd.
- Vi sender ut evaluering på månedsplanen hver måned.
- Vi evaluerer barnehageåret opp mot rammeplanen hvert år

Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Vi bruker mye bilder som pedagogisk dokumentasjon når vi evaluerer månedsplan eller barnehageåret
- Vi er opptatt av å dokumentere prosessen og ikke resultatet
- Avdelingen har en egne dokumentasjonsvegger på avdelingen

- Vi bruker informasjonsskjermene i garderoben for å dokumentere med bilder

9. Aktiviteter / Årshjul *(markering med blått for foreldre)*

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	Tilvenning	Planleggingsdag 14.8 Planleggingsdag 15.8 – barnehagen er stengt
September	DUGNAD med spesielle oppgaver Klokken 16.30 – 18.00 Foreldremøte 25.9 Klokken 17.30 – 19.00	
Oktober	Refleksdag 19.10 SOLSIKKE FEST OG INTERNASJONAL KAFE 24.10 klokken 15.30-16.30	Uke 40 – høstferie på skolen
November		Planleggingsdag 15.11 – barnehagen er stengt
Desember	LUCIADAGEN – 13.12 Klokken 15.30 – 16.30 Kirkebesøk for Astronautene Nissefest 19.12	24.12 Julaften – bhg. Stengt 25.12 første juledag – bhg. Stengt 26.12. andre juledag – bhg. Stengt
Januar		Planleggingsdag 2.1 – barnehagen er stengt
Februar	Uke 5 og 6, vi markerer samenes nasjonaldag som er 6.2 Vennefest 28.2	
Mars	Barnehagedagen 11.3 Klokken 07.30 – 08.30 Id-Al-Fitr markering 31.2	
April	PÅSKEFROKOST 10.4 Klokken 07.30 – 09.00 Frist for sommerferielister 11. april Skogsuker – i april og mai	16. april barnehagen stengt Skjærtorsdag 17.4 bhg. stengt Langfredag 18.4. bhg stengt Andre påskedag 21.4 bhg. stengt Planleggingsdag 22.4.
Mai	Skogsuker – april og mai Ruskenaksjon – uke 18 DUGNAD i regi av FAU og barnehagen 7.5 Klokken 16.00 – 18.00	

	16. mai fest
Juni	Besøksdager for interne overflyttende barn og nye barn SOMMERAVSLUTNING 10.6 , alle barn Klokken 15.30 – 16.45 SOMMERAVSLUTNING 12.6 , Astronauter Klokken 15.30 – 16.45 Foreldremøte nye foreldre 17.6 Klokken 17.30 – 19.00
Juli	Uke 28 og 29 feriestengt

10. Plan for vurdering av årsplan 2024-2025

Kvalitetskjenntegn for måloppnåelse (brukes avdelingsvis i november og april)

	Generelle arbeidsmetoder	A	B	C
1	Vi deler i smågrupper i løpet av hele dagen			
2	Barna vet hva vi voksne forventer i barnehagen			
3	Jeg opplever at barna har det gøy i barnehagen			
	Omsorg	A	B	C
1	Alle foreldre har blitt invitert til foreldresamtaler høst og vår			
2	Vi har anerkjennende kommunikasjon som kompetanseheving min. 2 ganger i året			
3	Jeg opplever at barna kommer til meg, når det er noe de har lyst til å prøve			
	Lek	A	B	C
1	Jeg er med å oppdatere lekesonene på avdelingen ut ifra barnas interesser			
2	Vi har hatt lek som tema på personalmøte / fagarbeidermøte			
3	Vi bruker mye udefinert lekemateriale			
	Danning	A	B	C
1	Vi markerer de like høytidsdagene som er representert i barnehagen			
2	Jeg opplever at barna kommer med ideer på hva de har lyst til å gjøre			
	Læring	A	B	C
1	Vi legger til rette for at vi kan utforske sammen med barna			
2	Vi legger til rette for gode lekemiljøer hvor barna kan oppleve utfordringer og mestringer			
3	Vi stiller åpne spørsmål og er bevisst hvordan vi svarer, slik at barna kan være med å finne svarene selv			
	Vennskap og fellesskap	A	B	C
2	Vi observerer enkeltbarn og gruppen – og evaluerer måten avdelingen jobber på jevnlig			

3	Barna vet hva som forventes i løpet av dagen			
4	Vi setter i gang med aktivitetsplaner på individ og gruppenivå, hvis vi opplever at noen ikke har det bra i barnehagen, dette gjøres i samarbeid med foreldre			
	Språk og kommunikasjon	A	B	C
1	Jeg bruker konkrete i samlingstund			
2	Jeg bruker bilder for å gjenkalle opplevelser			
3	Jeg bruker bøker, sanger, rim og regler aktivt i løpet av dagen			
4	Jeg er beviste at jeg bruker selvsnakk og parallellsnakk			
5	Vi jobber systematisk med bruk av språkgrupper for de som trenger det			
	Barns medvirkning	A	B	C
1	Jeg er lydhøre og forsøker å få tak i barnets intensjoner og behov			
2	Jeg ser barna som medskaper i det pedagogiske arbeidet, men også i hverdagssituasjonene			
3	Vi gjennomfører barnesamtaler med alle barn over 3 år			

4	Vi jobber med demokrati som tema hvert år med alle skolestarterne			
	Fagområdene	A	B	C
1	Vi sender ut månedsplan hver måned, og kobler inn rammeplanen i tiltak og evaluering av disse			
2	Vi lager en evaluering fra barnehageåret			
	Progresjon	A	B	C
1	Vi deler inn i aldersinndelte grupper			
2	Vi har fokus på lekemiljø som følger barnas interesser og utvikling			
		A	B	C
3	Vi legger til rette for aldersadekvat progresjon og mestring både i de formelle og uformelle situasjonen			
	Digital praksis	A	B	C
1	Jeg bruker Nettbrett og PC som oppslagsverk sammen med barna			
2	Jeg bruker bilder til dokumentasjon, refleksjon og evaluering i samspill med barna			
3	Vi begrunner bruk av digitale verktøy faglig og vi er alltid til stede sammen med barna			
	Tilvenning	A	B	C
1	Vi inviterer til besøksdager 4-6 ganger			
2	Vi gjennomfører oppstarts samtaler før barnet starter i barnehagen			
3	Vi inviterer til foreldremøter for alle nye foreldre i juni			
4	Vi setter i utgangspunktet av 5 dager til tilvenning, men går i dialog med foreldre underveis			
5	Vi er tydelige på hva foreldre kan forvente av oss			

6	Vi sender bilder og oppdateringer den første tiden			
	Overganger internt i barnehagen	A	B	C
1	Vi bruker tid på å sette sammen grupper og tar hensyn til barns vennskap			
2	Vi gjennomfører samtaler med foreldre som ønsker det			
		A	B	C
3	Vi sender ut informasjon om organisering på ny avdeling			
4	Vi organiserer det slik at barna får mange besøk på ny avdeling med kjente og nye voksne			
	Overganger mellom barnehage og skole	A	B	C
1	Vi arrangerer og deltar på de vennskapstreffene som arrangeres			
2	Vi gjennomfører foreldresamtaler med alle foreldre – i forhold til informasjon som kan gis til skolen			
3	Vi deltar på overgangsmøter med skolen			
4	Vi besøker skolen flere ganger før skolestart			
5	Vi legger til rette for flere besøk hvis vi har barn som trenger det			
	Planlegge, vurdere og dokumentere	A	B	C
1	Vi bruker avdelingsmøtene til å reflektere over hva vi observerer på avdelingen			
2	Vi bruker det vi ser og planlegger ut ifra dette			
3	Vi sender ut månedsplaner hver måned med mål og tiltak			
4	Vi bruker Småbarnsteam og storbarnsteam til å løfte praksisen vår rettet mot enkeltbarn og gruppe, dette gjøres en gang i mnd.			
5	Vi sender ut evaluering på månedsplanen hver måned			
6	Vi bruker bilder som pedagogisk dokumentasjon når vi evaluerer månedsplanen eller barnehageåret			
7	Jeg vet at vi skal dokumentere prosessen			
8	Vi har en egen dokumentasjonsvegg på avdelingen			
9	Vi bruker informasjonsskjermene i garderoben til å dokumentere med bilder			
	Voksenrollen	A	B	C
1	Jeg deltar aktivt på refleksjonsmøter			
2	Jeg vet hva som forventes av meg og hvilke rutiner vi har på sykefraværs oppfølgingen			
3	Jeg bruker aktivt tegn til tale			
4	Jeg har vært med å bygge opp «lekebiblioteket» med egne rollelek kasser			

11. Litteratur

- [Rammeplan for barnehagen | udir.no](https://www.udir.no/rammeplan-for-barnehagen)

- [Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)
- Kommuneplan for Nordre Follo kommune
[kommuneplan-nordre-follo-kommune-2019-2030-samfunnsdel.pdf \(nordrefollo.kommune.no\)](#)
- [Snakkemedbarn.no – Øv deg på samtaler med barn og unge](#)
- <http://matvalget.no>
- [Matjungelen - Matjungelen Barnehage aktivitetsprogram](#)
- Elisabeth Solheim Buøen, Bay Britt Drugli, Ratib Lekhal, Bedre samspillskvalitet 2024
- Ida Brandtzæg, Stig Torsteinson og Guro Øiestad, Se barnet innenfra, hvordan jobbe med tilknytning i barnehagen, 2017
- Pål Roland, den autorative voksenrollen i barnehage og skole 2021